

June 30, 2022

MEMORANDUM

FOR : **The Regional Executive Director**
DENR, MIMAROPA Region

THRU : **The ARD for technical Services**

FROM : **The OIC, PENR Officer**

SUBJECT : **RESOLUTION AND MINUTES OF THE 2nd PAMB EN BANC MEETING OF THE MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY (MWS) FOR CY 2022.**

Respectfully endorsed are the resolutions and the corresponding minutes of the 2nd Protected Area Management Board (PAMB) En Banc Meeting of the Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) conducted on June 24, 2022 at PENR Office Conference Hall, Capitol Compound, Brgy. Bangbangon, Boac, Marinduque

For information, evaluation and approval

IMELDA M. DIAZ

June 29, 2022

MEMORANDUM

FOR : The OIC, PENR Officer
Boac, Marindque

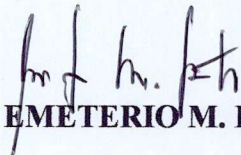
FROM : The Protected Area Superintendent
Marinduque Wildlife Sanctuary

SUBJECT : RESOLUTION AND MINUTES OF THE 2nd PAMB EN BANC MEETING OF THE MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY (MWS) FOR CY 2022

We are respectfully submitting the resolutions and the corresponding minutes of the 2nd Protected Area Management Board (PAMB) En Banc meeting of the Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) conducted on June 24, 2022 at PENRO Conference Hall, Capitol, Compound, Brgy. Bangbangalon, Boac, Marinduque, to wit:

Resolutions No.	Title
2022-004 dated June 24, 2022	RESOLUSYON UPANG PAGTIBAYIN ANG KAPASIYAHAN NANG HINDI PAGBIBIGAY NG CLEARANCE O PAHINTULOT NA PAYAGAN NANG MAI-RENEW ANG DATING FOREST LAND GRAZING MANAGEMENT AGREEMENT (FLGMA) SA PANGALAN NI G. SANTIAGO S. ILAGAN NG BARANGAY SIHI, BUENAVISTA, MARINDUQUE AT KUNDISYON NA MAIBABA AT MATANGGAL NA NG PERMANENTE ANG LAHAT NG URI NG MGA HAYOP GAYA NG BAKA, KAMBING, KALABAW, KABAYO AT IBA PANG PAG-AARI NILA, GAYUNDIN ANG PAGBABAWAL SA PAGPAPASTOL NG MGA HAYOP NA PAGMAMAY-ARI NG IBANG TAO SA LOOB NG PINANGANGALAGAANG-POOK O MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY.
2022-005 dated June 24, 2022	RESOLUSYON UPANG KILALANIN AT TANGGAPIN NG KAPULUNGAN O PAMB ANG NAGING ACCOMPLISHMENT NG PROTECTED AREA MANAGEMENT OFFICE (PAMO) PARA SA UNA AT IKALAWANG KWARTER NG UNANG SEMESTRE PARA SA TAONG 2022.

For information and record.

EMETERIO M. RECTO

**KATITIKAN NG IKALAWANG REGULAR NA PAGPUPULONG NG MGA KASAPI NG
PROTECTED AREA MANAGEMENT BOARD (PAMB) EN BANC NG MARINDUQUE
WILDLIFE SANCTUARY (MWS) NA GINANAP NOONG IKA-24 NG HUNYO, 2022 SA
PENRO CONFERENCE HALL, CAPITOL COMPOUND, BANGBANGALON,
BOAC, MARINDUQUE**

PANGALAN

POSISYON/AHENSYA/BARANGAY

MGA DUMALO:

1.	Kgg. Restituto L. Pabalat	Punong Barangay, Malbog, Buenavista (<i>Presiding Officer</i>)
2.	Kgg. Dante M. Marinduque	Punong Barangay, Sihi, Buenavista
3.	Kgg. Delfin R. Fellizar	Punong Barangay, Devilla, Santa Cruz
4.	Kgg. Aristeo R. Rodil	Punong Barangay, Makulapnit, Santa Cruz
5.	Kgg. Sabino R. Rojo	Punong Barangay, Malibago, Torrijos
6.	Kgg. Jessie R. Peralta	Punong Barangay, Nangka, Torrijos
7.	Kgg. Reden G. Fidelino	Punong Barangay, Sibuyao, Torrijos
8.	Kgg. Lito M. Montiano	Barangay Kagawad, Binunga, Boac (<i>Rep.</i>)
9.	Kgg. Christito Macayaon	Barangay Kagawad, Hinapulan, Boac (<i>Rep.</i>)
10.	Kgg. Raquel L. Mirambil	Barangay Kagawad, Tumagabok, Boac (<i>Rep.</i>)
11.	Kgg. Johnny C. Francisco	Barangay Kagawad, Bagtingon, Buenavista (<i>Rep.</i>)
12.	Kgg. Alejandro Napigkit	Barangay Kagawad, Antipolo, Gasan (<i>Rep.</i>)
13.	Kgg. Milton J. Magaling	Barangay Kagawad, Tigui, Gasan (<i>Rep.</i>)
14.	Gng. Neljoy B. Ilagan	Project Dev'l Officer II, PGDH-PG ENRO (<i>Rep.</i>)
15.	G. Melvin Vitto	MENRO, LGU Buenavista (<i>Representative</i>)
16.	Gng. Michaela T. Rongavilla	Chief, PAMBCS, (<i>Rep. of RED Loremelyn E. Claudio</i>) via zoom
17.	G. Gerardo M. Jamilla	Sr. Tourism Operations Officer, Prov'l Tourism Office (<i>Rep.</i>)
18.	Engr. Ryan Pastoral	MPDC, LGU Torrijos (<i>Representative</i>)
19.	Dr. Doreen R. Mascareñas, Ph. D.	Director, Extension Services of MSC (<i>Academe</i>)
20.	Gng. Elizabeth E. Manggol	Secretariat Head, MACEC-(NGO)
21.	Bb. Jell Mariel P. Riego	MENRO Aide, LGU Santa Cruz (<i>Representative</i>)
22.	G. Rolinio S. Sajul	Chairman, CBFM-PO
23.	G. Kieth Paolo Buenaventura	KS II, DOST-Marinduque (<i>Representative</i>)
24.	PCPT Aldrin Mutya	AGPCADU, PNP-MPPO (<i>Representative</i>)
25.	G. Romeo M. Davalos, Jr.	SWMPO, LGU Boac (<i>Representative</i>)

MGA HINDI DUMALO:

1.	Cong. Lord Allan Jay Q. Velasco	Speaker, House of the Representatives Congressman, Lone District of Marinduque
2.	Kgg. Victoria L. Lim	Punong Bayan, Mun. of Gasan, Marinduque
3.	Kgg. Enrique P. Landig	Punong Barangay, Balagasan, Boac
4.	Kgg. Gerry M. Malubag	Punong Barangay, Bayuti, Boac
5.	Kgg. Crisostomo N. Monterey	Punong Barangay, Boi, Boac
6.	Kgg. Alex N. Montiano	Punong Barangay, Canat, Boac
7.	Kgg. Rolando P. Sapallo	Punong Barangay, Duyay, Boac
8.	Kgg. Alejandro P. Opis	Punong Barangay, Tambunan, Boac
9.	Kgg. Benjamin P. Larga	Punong Barangay, Tugos, Boac
10.	Kgg. Rizal L. Basco, Jr.	Punong Barangay, Tabionan, Gasan

53	11.	Kgg. Teodoro R. Ramos	Punong Barangay, Masalukot, Santa Cruz
54	12.	Kgg. Bernardo P. Pastoral	Punong Barangay, Tambangan, Santa Cruz

55

56 **MGA IBA PANG DUMALO:**

57

58	1.	Emeterio M. Recto	Sr. ECOMS/Protected Area Superintendent-MWS
59	2.	Alvin L. Pergis	Ecosystems Management Specialist II, PAMO-MWS
60	3.	Sherwin M. Milaya	Technical Support Staff/IT (JO), PAMO-MWS
61	4.	Jason Michael S. Leynes	Park Ranger, PAMO-MWS
62	5.	Regie C. Patulot	Park Ranger, PAMO-MWS
63	6.	Arnolfo M. Lazo, Jr.	Forest Protection Officer, PAMO-MWS
64	7.	Elena M. Parañaque	Forester I, CDS, DENR-PENRO Marinduque
65	8.	Junmuel P. Regio	Statistician I, LGU Santa Cruz
66	9.	Jhon Elbert M. Garay	CE, Zoning Officer I, LGU Boac
67	10.	John Russel Perlada	SK Chairman, Nangka, Torrijos
68	11.	Allen Ablang	Staff, DENR MIMAROPA Region (via zoom)
- 69

70 **I. PAGBUBUKAS NG PROGRAMA**

71

72   Ang ikalawang regular na pagpupulong ng mga kasapi ng *Protected Area Management Board*

73 *(PAMB)* ng Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) para sa taong 2022 ay isinagawa sa pamamagitan

74 ng *face to face* at via *zoom*. Ito ay sinimulan sa pamamagitan ng isang panalangin at sinundan ng sama-

75 samang pag-awit ng Lupang Hinirang gamit ang *Audio-Visual Presentation (AVP)*.

76

77   Sa pagpapatuloy ng programa, si Forester Emeterio M. Recto, *Protected Area Superintendent*

78 *(PASu)* ang nagbigay ng pagtanggap na pananalita (*Welcome Remarks*) na kung saan ay ipinaabot niya

79 ang kaniyang mainit na pagbati at pasasalamat sa lahat ng nagsipagdalo via *face to face* at thru *zoom* sa

80 ngalan ni RED Lormelyn E. Claudio. Kaniya ring inihingi ng paumanhin ang hindi pagdalo ni RED

81 Lormelyn E. Claudio na may equally important event na dinadaluhan at PENR Officer Imelda M. Diaz.

82 Ipinagbigay alam din niya sa kapulungan na sa araw na iyon ay may kasabay ding ginaganap ang

83 turnover ng Balogo Port sa DENR na dinaluhan ng PENR Officer Diaz at ng iba pang kawani ng

84 ahensya.

85

86   Si DMO III Michaela T. Rongavilla, Chief, PAMBCS buhat sa Regional Office ang nagbigay ng

87 *inspirational message* (via *zoom*) na kung saan ay binati niya ang lahat ng nagsipagdalo sa

88 pagpupulong. Ihiningi din niya ng paumanhin ang hindi pagdalo ng kasalukuyang *Regional Executive*

89 *Director* ng MIMAROPA at *Chairperson* ng MWS-PAMB na si RED Lormelyn E. Claudio dahil

90 mayroon itong *equally important meeting* na dinadaluhan. Kaniya ring ipinaabot sa kapulungan ang

91 kanyang pasasalamat dahil sa aktibong partisipasyon ng mga kasapi ng Marinduque Wildlife Sanctuary

92 (MWS)-Protected Area Management Board (PAMB). Ayon sa kaniya, ang MWS-PAMB ay isa sa

93 pinakaaktibong PAMB sa mga protected area ng MIMAROPA at ito rin ang lagi nilang

94 ipinagpapasalamat dahil mayroong katuwang ang DENR sa pagpapatupad ng mga programa nito. Aniya,

95 hindi magiging madali ang trabaho ng DENR kung hindi katuwang ng ahensya ang mga LGUs at iba

96 pang ahensya ng gobyerno. Ipinaala-ala din niyang ang likas yaman ng Marinduque ay para sa kanila at

97 sa kanilang mga anak kung kaya't hiniling niya sa kapulungan na patuloy itong pangalagaan at

98 proteksyunan. Sa huli, muli niyang ipinaabot ang kanyang pasasalamat at ang paghikayat sa kapulungan

99 na panatilihin ang aktibong partisipasyon nito sa protected area.

100

101

102

103

104 II. **PAGPUPULONG NG PAMB**

106 A. **Panimula ng pagpupulong**

108 Ang pagpupulong ng *Protected Area Management Board (PAMB) En Banc* ng *Marinduque*
109 *Wildlife Sanctuary (MWS)* ay pinasimulan sa pangunguna ni PASu Emeterio M. Recto, Kalihim ng
110 PAMB sa ganap na ika-10:00 ng umaga.

112 Sa kadahilanang hindi nakadalo ang RED at *Chairperson* ng PAMB, ang kapulungan ay
113 nagsagawa ng pagpili ng magiging Pansamantalang Tagapangulo mula sa hanay nang nagsipagdalong
114 kasapi batay sa umiiral na alituntunin at kasunduan ng pamunuan. Si Kgg. Restituto L. Pabalat, Punong
115 Barangay ng Malbog, Buenavista ang nahirang na maging Pansamantalang Tagapangulo (*Presiding*
116 *Officer*) ng isinasagawang pagpupulong.

118 Malugod naman niyang tinanggap ang kahilingan at bilang panimula ay binasa niya sa
119 kapulungan ang magiging daloy ng pagpupulong.

121 B. **Pagtitiyak ng Korum**

123 Ang korum ay tiniyak ni ECOMS II Alvin L. Pergis sa pamamagitan ng pagtawag ng pangalan
124 ng mga personal na nagsipagdalong kasapi ng PAMB at gayundin ang mga naka-join *via zoom*.

126 C. **Pagbabasa/pagsusuri ng katitikan ng mga nakaraang pagpupulong**

128 Iminungkahi ng tumatayong Pansamantalang Tagapangulo na basahin na lamang nang tahimik
129 ang nakaraang katitikan ng pagpupulong ng PAMB na ginanap noong ika-03 ng Marso, 2022 sa *Dewey*
130 *Hotel & Restaurant*, Barangay Maharlika, Santa Cruz, Marinduque at gawin ang pagtatama nito sa
131 bawat pahina na sinang-ayunan naman ng nakararami.

133 Ang Pansamantalang Tagapangulo ay nagsimula ng pagtatanong sa kapulungan para sa kanilang
134 mga obserbasyon o komento sa nakaraang katitikan ng pagpupulong ng PAMB na dapat baguhin o
135 iwasto.

137 **Ang naging puna:**

139 Sa *Pahina 7*, *linya 323* ay malugod na iminungkahi ni G. Melvin Vitto ang pagwawasto sa
140 pangalan ng resort na matatagpuan sa Bayan ng Buenavista at ito ay ang ***“Malbog Sulfuric Spring”***.

142 Sa *Pahina 8*, *linya 396* ay malugod ding iminungkahi ni Bb. Jell Mariel Riego ang pagtatama sa
143 baybay ng pangngalang ***“Boac”***. Sa parehong pahina, *linya 402* ay iminungkahi din ni Kgg. Christito
144 Macayaon ang pagtatama sa baybay ng salitang ***“Din”***.

146 Sa *Pahina 9*, *linya 415* ay malugod na iminungkahi ni Dr. Doreen R. Mascareñas ang
147 pagwawasto sa baybay ang salitang ***“Probisyon”***.

149 Ang Pansamantalang Tagapangulo ay muling nagkaroon ng pagtatanong sa mga kasapi ng
150 PAMB para sa iba pang obserbasyon o komento sa nakaraang katitikan na dapat pang baguhin.

152 Sapagka’t wala ng nakikitang puna na dapat pang iwasto o baguhin sa nakaraang katitikan kung
153 kaya’t ito’y iminungkahi niyang pagtibayin.

D. Pagpapatibay sa nakaraang katitikan

Naghain ng mosyon si Kgg. Jessie R. Peralta upang pagtibayin ang katitikan ng nakaraang pagpupulong ng PAMB nang may pagwawasto na pinangalawahan ni Kgg. Lito M. Montiano at sinang-ayunan ng nakararami.

E. Pagpapatibay sa mga paksang pag-uusapan/tatalakayin

Binasa ng tumatayong Pansamantalang Tagapangulo ang hanay ng mga paksang pag-uusapan, subalit bago ang pagpapatibay nito ay hiningi muna niya ang mungkahi ng kapulungan tungkol sa iba pang paksang nais pag-usapan.

Para sa iba pang paksang nais pag-usapan ay malugod na iminungkahi ni PASu Emeterio M. Recto na maidagdag ang tungkol sa *“Updates of Enhanced National Greening Program (ENGP) Project implementation within protected area”*.

Para sa pagpapatibay nito, naghain ng mosyon si Kgg. Jessie R. Peralta upang pagtibayin ang hanay ng mga paksang pag-uusapan kalakip ang mga naging susog at ang pagtatalakay nito sang-ayon sa pagkakasunod-sunod na pinangalawahan ni G. Melvin Vitto at sinang-ayunan ng nakararami.

E. Pagtatalakay sa mga paksang hindi natapos mula sa nakaraang katitikan

Bago ang pagtatalakay ng mga paksang nakahanay na pag-usapan ay iminungkahi ng Tagapangulo na balikan muna ang mga isyu o paksang hindi natapos mula sa nagdaang pagpupulong.

Sapagka't wala namang isyu o usapin na kailangang pang pag-usapan sa nakaraang katitikan ng pagpupulong kung kaya't ang kapulungan ay nagpatuloy sa pagpupulong.

F. Pagtatalakay sa mga paksang pinagtibay na pag-usapan**1. *Protected Area Management Office (PAMO) Accomplishment for the First & Second Quarter CY 2022***

Sa panimula ni PASu Emeterio M. Recto ng kanyang presentasyon sa pamamagita ng powerpoint ay sinabi niyang ang *Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS)* ay binubuo ng dalawang (2) parsela. Ito ay ang *Balagbag Mountain Ranges (Parcel 1)* at ang *Central Marinduque Mountain Ranges (Parcel 2)* na may kabuuang sukat na 9, 758.71 ektarya alinsunod sa pinagtibay na Republic Act 11038 o ang Expanded National Integrated Protected Area System (ENIPAS Act of 2018).

Kanya ring ipinakita ang Mapa kung saan naka-project ang dalawang parsela ng MWS at ang *zoning* nito. Kasunod niyang inilahad ang *administrative jurisdiction* ng MWS kung saan matutunghayan ang 23 Barangays at limang mga munusipyo na bumubuo rito.

a. *Demarcation of legislated PA*

Ayon kay PASu Recto, ngayong taon ay may dalawang (2) target na nagawa sa ilalim ng proyektong *demarcation*. Ito ay ang paglalagay ng 43 *monuments/corners* sa hangganan ng MWS at ang paglalagay ng 283 *signages* sa mga istratohiyang lugar. Sa taong 2020 ay nakapaglagay ang kontraktor ng 105 pirasong muhon, sa 2021 ay 260 at sa kasalukuyang taon, ang target mailagay at makompleto ng kontraktor ay 43 monuments. Sa kabuuan ay 408 monuments na ang nailagay sa mga hangganan ng MWS at ito ay nakumpleto na ng kontraktor kasama ang 283 signages.

Si Dr. Doreen R. Mascareñas ay nagbigay ng reaksiyon sa inilahad ni PASu Recto at sinabing dapat sana ay wikang Tagalog ang ginamit sa nasabing signages.

Iminungkahi din ni G. Vitto na maaari namang gamitin ang parehong wika upang mas madali itong maintindihan. Bilang tugon, sinabi ni PASu Recto na ang wikang “English” ang napagkasunduang ilagay sa mga signages alinsunod sa koordinasyon sa DENR Regional Office kung kaya’t ito ang ginamit ng kontraktor. Nangako din siyang, maaari naman itong palitan at ikonsider ang mga naging rekomendasyon kung sakaling masira na ang naturang mga signages.

Bukod dito, ang inspection ng mga nasabing muhon at signages at naisakatuparan na ng PENRO Technical Inspection Committee (TIC) katuwang ang PAMO Staff at personnel.

b. Maintenance of Monuments (365 monuments installed)

Ayon kay PASu Recto, ngayong taon ay napondohan din ang pagpapanatili at pagsasa-ayos ng mga nasisirang muhon na nailagay sa hanggan ng MWS. Aniya, may ilang muhon ang nasisira at diumano ay kagagawan ng ilang residente na malapit sa kinalalagyan ng mga ito. Kasabay nito, patuloy din isinasagawa ng PAMO ang Communication, Education and Public Awareness (CEPA) upang tukuyin ang mga isyu sa protected area at kung papaano ito matutugunan.

c. Procurement of equipment

Para sa taong ito, ang PAMO ay mayroong ding target sa pagbili ng mga equipment gaya ng Real Time Kinematic (RTK), DLSR Camera, Laptop, Scanner at Desktop na may alokasyong Php. 790,000.00. Ayon kay PASu Recto, ang mga nabanggit na equipment ay naideliver na ng nanalong supplier at maaari na aniyang gamitin. Ang perang ginamit ditto ay buhat sa pondong ibinaba ng Biodiversity Management Bureau (BMB).

d. Protected Area Habitat Protection

Ayon kay PASu Recto, kabilang ang Biodiversity Management System (BMS) sa mga programa sa ilalim ng proyektong Protected Area Habitat Protection. Ayon sa kanya, ang unang BMS ay naisagawa noong Pebrero 18-19, 2022 sa 2 kilometrong Transect Line na naitatag sa Brgy. Tambangan, Santa Cruz patungong Tumagabok, Boac. Aniya, ang ikalawa rito ay gagawin ng PAMO sa buwan naman ng Agosto sa taong kasalukuyan. Kanya ring pinahapyawan ang ilang aktibidad na ginagawa kaugnay sa pagsasagawa ng BMS gaya ng Focus Group Discussion (FGD), Transect Walk/Count, at Photodocumentation.

Bukod sa proyektong BMS, ay patuloy din ang monitoring ng 2 kilometrong Biodiversity Assessment and Monitoring System (BAMS) at on going din ang pagkukumpleto sa mga lacking activities kaugnay sa proyekto.

e. Communication, Education and Public Awareness (CEPA)

Para sa taong ito, ang PAMO ay may target na 3-5 minutes *Audio Visual Presentation (AVP)* ayon kay PASu Recto. Maliban dito, gagawa din *species booklet* kung saan makikita ang ilan sa mga *species* ng *flora* at *fauna* na matatagpuan sa MWS. Ito aniya ay isusumite sa DENR Regional Office para sa kanilang komento at *final editing*. Ipi-print ito ng maramihan kapag naisaayos na ang mga komento at ipamamahagi sa mga *PAMB members*. Bukod dito, gagawa din ang PAMO ng 150 pirasong *phamplets* na ipamamahagi sa mga miyembro at iba pang stakeholders ng MWS.

257 ***f. PAMB Operationalization***

258

259 ***f.1. Capacity Building***

260

261 Ngayong taon ay magkakaroon ng *Training Needs Assessment (TNA)* ang PAMO upang tukuyin
 262 kung anong uri ng *training* ang kinakailangang maibigay sa mga kasapi ng PAMB at *PAMO Personnel*.
 263 Ito ay gagawin ngayong 3rd quarter ng taon.

264

265 ***f.2. Regular PAMB meeting***

266

267 Sinabi ni PASu Recto na, ang pagpupulong ng PAMB ay ginagawa *quarterly* o apat na beses sa
 268 looban ng isang taon. Ayon pa sa kanya, sa nagdaang *DENR Management Conference* ay napag-usapan
 269 ang pagkakaroon ng takdang petsa at venue ng *quarterly meeting* ng PAMB. Ayon pa sa kanya, ang
 270 unang PAMB meeting ay naisagawa noong March 3, 2022 sa Dewey Hotel & Restaurant, Sta. Cruz,
 271 Marinduque na kung saan ay nakapagpatibay ng tatlong resolusyon ang MWS-PAMB.

272

273 Ang ikalawang pagpupulong ng PAMB ay nakatakda sanang gawin noong ika-9 ng Hunyo sa
 274 PAMO Tumagabok, Boac subalit hindi ito nagawa dahil sa ginanap na DENR 35th Anniversary
 275 Celebration. Ito ang dahilan kung bakit ito inire-schedule ng PAMO at napagpasyahang gawin sa
 276 PENRO Conference hall dahil na rin sa availability ng internet connection bilang pag-antabay sa
 277 pagdalo sana ni RED Claudio at iba pang miyembro.

278

279 ***f.3. PAMO Operationalization***

280

281 Ayon kay PASu Recto, ang mga *notice of hiring* ay ipinost sa MWS Facebook Page upang
 282 maging *transparent* sa lahat at bago nagkaroon ng *hiring* ay nagkaroon muna ng *screening, examination*
 283 at *final interview* ng mga qualified applicants. Sa kasalukuyan, ay mayroong 21 COS ang PAMO na
 284 binubuo ng *EMS I, Park Rangers (PRs), Biodiversity Protection Assistants (BPAs), Forest Protection*
 285 *Officers (FPOs), Ecotourism Aide, Caretaker, at Technical Support Staff*.

286

287 ***g. Ecotourism Program***

288

289 Ayon kay PASu Recto, sa kasalukuyan ang bukas na sa publiko ang Tourism Development Area
 290 (TDA) 1 kung saan kabilang ang Barangay ng Tumagabok, Boac. Bagama't bukas na ito sa publiko ay
 291 mayroon pa ring mga restriksyon na pinaiiral rito. Ang mga bisitang tinatanggap sa kasalukuyan sa
 292 MWS ay may gulang na labingwalo (18) pataas at dapat ay fully vaccinated. Sumunod na ipakita ni
 293 PASu Recto ang Public Advisory na inilabas ng PAMO at ang mapa ng tourism activities sa MWS.
 294 Kanya ring inilahad sa kapulungan ang list of fees na kinokolekta (IPAF) sa MWS. Ayon pa sa kanya,
 295 ang Balagbag ay maaari na ring buksan sa publiko sa susunod na buwan ng Hulyo.

296

297 ***h. Integrated Protected Area Fund (IPAF)***

298

299 Sa muling pagbubukas ng Turismo sa MWS ay nagkaroon ito ng income na na humigit-
 300 kumulang sa Php. 4,000.00 as of June 24, 2022 at ang kabuuang bilang ng mga turistang nakapasyal dito
 301 ay 64 (male-21 & female-43).

302

303 ***i. Lawin Forest and Biodiversity Protection System***

304

305 ***g.1. Lawin Patrolling/regular monitoring & patrolling***

306

307 Ang proyektong ito ayon kay PASu Recto ay isinasagawa sa una at ikalawang linggo ng bawat
 308 buwan sa *designated conservation areas* na saklaw ng *protected area*. Maliban dito, ang regular na
 309 *monitoring* at *patrolling* ay patuloy ding ginagawa upang matiyak ang maayos na kalagayan ng
 310 *protected area*.

311 Sa bawat buwan ay mayroong 20 kilometrong target na distansyang dapat mapatrulyahan at sa
 312 kasalukuyan ay mayroon ng 136.57 kilometrong distansyang napatrulyahan ang mga tauhan ng
 313 Protected Area Management Office.

314

315 Para naman sa mga issues and concerns ng PAMO, kabilang dito ang aplikasyon para sa Special
 316 Agreement in Protected Areas (SAPA) ng National Irrigation Administration para sa kanilang
 317 panukalang proyektong Small Reservoir Irrigation Project (SRIP) sa Barangay Bagtingon, Buenavista.
 318 Bukod rito, maituturing pa rin na isyu a ng natitirang 138 witness monuments na kailangang mailagay sa
 319 hangganan ng MWS at ito ay sa bahaging mahirap, malalim, baybay ilog na kung saan ay hindi
 320 maaaring baunan ng mga muhon. Sa huli, muli ding ipinagbigay alam ni PASu Recto na ang PAMO ay
 321 mayroong target para sa imbentaryo ng mga Alienable & Disposable Lands sa looban ng MWS na
 322 kanilang iimplement sa pagpasok ng ikatlong kwarter ng taong kasalukuyan.

323

324 Sinabi naman ni Dr. Mascareñas ang mga iligal na aktibidad sa loob ng protected area gaya ng
 325 paglalawak ng mga kaingin at pagtatayo ng mga bago at konkretong bahay na kailangang mai-address
 326 ng PAMO. Bilang tugon, sinabi ni PASu Recto na ang mga report tungkol sa kaingin ay naii-resolve
 327 naman ng PAMO. Nangako din siyang imonitor ng PAMO ang mga isyung idinulog ni Dr.
 328 Mascareñas.

329

330 Si Kgg. Alejandro Napigkit, kinatawan ng Barangay Antipolo, Gasan ay nagbigay din ng
 331 reaksiyon sa inilahad ni PASu Recto at sinabing mayroong ding isyu ng paglawak o paglaki ng
 332 boundaries ng protected area kung kaya't ang ilan sa kanilang kabarangay ay nagtatanong. Ang ilan
 333 umano sa kanila ay mayroon pang titulo ng lupang kanilang inuukupahan. Wala aniyang maisagot ang
 334 mga kinatawan ng Barangay sa naging paglawak ng hangganan ng protected area. Hindi rin aniya sila
 335 maaaring pagbawalan na pumasok at magbukid sa lugar sapagkat ang alam nila ay kanila ang lupang
 336 kanilang sinasaka. Nangangamba umano ang kanilang mga kabarangay na baka dumating ang punto na
 337 hind na sila pahintulutan sa lugar. Naitanong din niya sa kapulungan kung saan ba nararapat lumapit ang
 338 kanilang mamamayan upang magkaroon ng mas malinaw pang kasagutan.

339

340 Bilang tugon, sinabi ni PASu Recto na maaari naman silang magtungo sa PENR Office para sa
 341 kanilang mga katanungan. Nilinaw din niyang bago ipatupad ang nasabing proyekto ay nagkaroon muna
 342 ng pagpupulong sa Barangay, kasama ang Opisyaes ng Barangay at ang mga nagbubukid o mga
 343 claimant na madadaanan ng proyekto. Nilinaw din niyang hindi paaalisin sa lugar ang mga taong
 344 nagbubukid dito ng matagal ng panahon at mayroong development sa lugar. Ninilinaw din niyang hindi
 345 lahat ng natituluhan ay Alienable & Disposable Land (A&D) at mayroon din naisyuhan ng Certificate of
 346 Land Ownership Award (CLOA) sa looban mismo ng protected area.

347

348 Iminungkahi naman ni DMO III Michaela T. Rongavilla ang pagkakaroon ng Information,
 349 Education Campaign upang maipaliwanag sa mga mamamayan ang mga prohibited acts sa loob ng
 350 protected area. Aniya, mayroon ding pagkilala sa mga lihitimong mga tenured migrants. Iminungkahi
 351 din niya kay PASu Recto na gumawa ng liham ang PAMO upang itanong at masagot ng Regional Office
 352 ang isyu.

353

354 Sinang-ayunan naman ni G. Melvin Vitto ang pagsasagawa ng IEC upang ipaliwanag kung bakit
 355 lumaki at nadagdagan ang sukat ng MWS. Nilinaw din niyang hindi na dapat pang maglaki o
 356 magdagdag pa ng kaingin sapagkat ito talaga ay ipinagbabawal sa labas man o loob ng protected area.
 357 Aniya, kung ang isyu naman ay pagtanim, pwede umano silang i-allow magtanim pero ilatag sa kanila

358 kung ano iyong mga dapat at hindi dapat gawin sa loob ng protected area. Sinabi pa niyang ang
359 Marinduque Wildlife Sanctuary ang huling pag-asa para sa susunod na salinglahi.

360
361 Sinang-ayunan din ni Kgg. Johnny C. Francisco ang naging komento ni Kgg. Napigkit at
362 sinabing dapat talaga ay ipaliwanag sa kanila kung ano iyong mga dapat at hindi dapat gawin sa loob ng
363 protected area.

364
365 Sinabi naman ni DMO III Rongavilla na bukod sa gagawing IEC, ay maaari ding maglagay ng
366 mga paskil tungkol sa pagbabawal ng mga ilegal na aktibidad sa loob ng protected area. Nilinaw din
367 niyang, sa protected area ay mayroong zoning. Aniya, kung ang lupang pinag-uusapan ay saklaw ng
368 Multiple-Use Zone ay mayroong mga bagay na pinapayagan subalit kung nasa Strict Protection Zone ito
369 ay walang umanong aktibidad dito.

370
371 Ayon naman kay Kgg. Reden G. Fidelino, karamihan sa binubukid ng kanilang mga kabarangay
372 ay ang mga dati na ring binukid at binuksan sa matagal ng panahon. Ayon pa sa kanya, sa ngayon ay on-
373 going din ang paggagawa ng daan mula Barangay Tumagabok, Boac patungon Hinapulan, Boac. Ayon
374 sa kanya, kung sakaling bukas na ito at maganda na ang kalsada ay marami umanong magtatayo ng
375 bahay malapit sa kalsada.

376
377 Nilinaw naman ni PASu Recto na kahit magkaroon na rito ng kalsada at dapat wala paring mag-
378 occupy sa lugar lalo na kung saklaw ito ng protected area. Nangako din siyang ipapa-check niya ito sa
379 kanilang mga fieldman upang matukoy kung saklaw na ba ito ng protected area at iko-coordinate din sa
380 Technical Services Division (TSD) kung mayroon na ba itong inventory ng mga maaapektuhang mga
381 punongkahoy.

382
383 Iminungkahi din naman ni Kgg. Romeo M. Davalos na magkaroon ng pagrere-survey ng
384 protected area upang matiyak kung ano talaga ang saklaw ng MWS at ng A & D.

385
386 Nilinaw naman ni PASu Recto na hindi na kailangan surveyin pa ang hangganan ng MWS dahil
387 final na ang sukat nito kung kaya't nagkaroon ng demarcation ng hangganan nito. Ipinaliwanag din
388 niyang bago magkaroon ng ganitong proyekto ay nagkaroon ng IEC sa mga Barangay subalit hindi
389 nakadadalo kung minsan ang mga concerned stakeholders.

390
391 Naitanong naman ni G. Vitto kung mayroon bang datos ang PAMO sa bilang ng mga tao sa loob
392 ng protected area. Sinabi din niyang i-survey ito kung ilan ba talaga iyong mga tao at kung mga sinu-
393 sino sila at lagyan ng hangganan. Nilinaw din niyang kung sino lamang ang nasa listahan ang dapat
394 pumasok sa PA. Ipinaliwanag din niyang ang MWS ay Sanctuary at hindi bukas para sa lahat.

395
396 Bilang pagtugon, sinabi ni PASu Recto na mayroon ng census na ginawa ang PAMO at may
397 datos na kung ilang ang nagbubukid sa lugar na maii-konsider na tenured migrants.

398
399 Nilinaw naman ni DMO III Rongavilla na ang MWS ay na-legislate alinsunod sa Republic Act
400 No. 11038 at natukoy na ang hangganan nito. Ayon pa sa kanya, ang boundaries nito ay iyon na talaga
401 kung ano ang nakapaloob sa pinagtibay na batas. Mayroon din aniyang mga tao na naimbentaryo sa loob
402 na may bukid at homelot. Hindi rin aniya nila isinasantabi iyong mga tituladong lupa na nasaklawan ng
403 PA pero ang lagi aniyang tatandaan ay kung ano iyong mga allowed at di-allowed gawin dito.

404
405 Ipinagbigay-alam naman ni Kgg. Dante M. Marinduque na nakarating sa kanilang kaalaman na
406 nailipat na pala sa ibang may-ari ang pastuhan na dating inuukupahan ng mga Ilagan. Sinabi naman ni
407 PASu Recto na mayroong hiwalay ng paksa para sa idinulog na isyu ni Kgg. Marinduque.

Nagkaroon din ng katanungan si Gng. Elizabeth E. Manggol ng MACEC kung nainform ba talaga iyong mga tao sa paglawak ng hangganan ng MWS dahil kahit umano siya ay kasapi ng PAMB ay siya ang naguguluhan din. Nilinaw naman ito ni PASu Recto na nagkaroon ng re-validation dito ang National Mapping and Resource Information Authority (NMRIA) at wala umano silang control dito sapagkat sila ang mayroong authority.

Ayon pa kay Gng. Manggol, ito ang dahilan kung bakit kailangan pang magkaroon ng IEC upang maipaliwanag sa tao iyong changes sa hectarage ng protected area. Nangako naman si PASu Recto na kanila itong gagawin sa Barangay.

Nagkaroon din ng katanungan si Dr. Mascareñas kung magkakaroon bang muli ng pagkilala sa mga natukoy na tenured migrants sa loob ng protected area. Naitanong din niya kung nagkaroon na ba ng pag-aaward ng Protected Area Community Based Resources Management Agreement (PACBRMA).

Tinugon naman ito ni PASu Recto na kikilalaning muli ang mga nasurvey na tenured migrants at ang pag-iisyu ng PACBRMA ay kanilang isasagawa sa mga susunod na taon, hindi lamang aniya mapagsabay-sabay sapagkat kulang pa sa Technical Personnel ang PAMO.

Si Kgg. Napigkit ay muling nagbigay ng reaksiyon at sinabing noong una ay hindi rin naipaalam sa mga tao na ang kanilang lupang pinagtirikan ng bahay na malapit sa kalsada ay pag-aari ng gobyerno. Ito rin umano ang kaparehong senaryo na nagaganap sa protected area na dahilan para mangamba ang mga tao na baka dumating ang panahon na paalisin na sila sa lugar kung kaya't kailangan talagang maipaliwanag sa kanila.

Nangako naman si PASu Recto ng pagsasagawa ng IEC sa mga barangay at sinabing maaari din naman aniyang pag-usapan pa ito sa mga susunod na PAMB meeting.

Iminungkahi din ni G. Davalos ang pakikipag-ugnayan sa Tanggapan ng Department of Agrarian Reform tungkol sa mga lupang mayroong CLOA na saklaw ng protected area.

Sa huli, muling iminungkahi ni DMO III Rongavilla ang patuloy na pagsasawa ng IEC at nilinaw din niyang ang SRPAO/SEAMS ay ginagawa every 5 years upang i-update ang datos nito.

Ganap ng ika-12:10 ng hapon ng imungkahi ni Kgg. Restituto L. Pabalat na pansamantalang itigil muna ang pagpupulong upang bigyang daan ang pananghalian na pinangalawahan ni Kgg. Reden G. Fidelino. Ang kapulungan ay muling bumalik sa pagpupulong sa ganap na ika-1:05 ng hapon.

2. Review of Memorandum of Agreement (MOA) regarding ecotourism activities and research studies

Sa pagsisimula ni Dr. Doreen R. Mascareñas, sinabi niyang mayroong *Memorandum of Agreement (MOA)* ang MWS-PAMB sa mga Barangay na *entry points* papunta sa *ecotourism areas* ng MWS. At ito ay ang mga sumusunod: Brgy. Antipolo, Gasan; Tumagabok, Boac; Makulapnit, Santa Cruz; Malibago, Torrijos; at Malbog, Buenavista. Aniya, ang nasabing MOA ay 2018 pa nag-eexist subalit ang Brgy. Mabog, Buenavista at Tumagabok, Boac pa lamang ang nakalagda rito. Ang nasabing MOA ay pirmado rin ng dating RED na si Henry A. Adornado subalit wala pang pirma ng mga Barangay at hindi rin ito notaryado.

Ipinaliwanag ni Dr. Mascareñas ang hatian ng income sa MWS. Sinabi niyang makatatanggap ang mga Barangay ng share mula sa *“Entrance Fee”* kung mayroon silang serbisyong gagawin. Ang legal basis nito ay ang 391.7 ng *“Local Government Code”* ng Pilipinas, kung saan nakasaad ang karagdagang kapangyarihan ng Barangay, *duties at function* bilang *legislative bodies*. Ipinaliwanag rin

niya na kung ipapagamit ang Barangay hall at ii-improve ang better access, makakatanggap ang Barangay ng share rito. Isa pa ay ang pagsasa-ayos ng mga daan patungo sa “Sanctuary” at pagpapagawa ng tulay na madadaan sa pagbaba mula MWS. Sa ibang Barangay naman, katulad ng Sihi, Bunavista; Antipolo, Gasan; Makulapnit at Tambangan, Santa Cruz ay makatatanggap sila ng share kung ipagagamit nila ang kanilang Barangay Hall sa pagtanggap ng bisita.

Ang parking area ay hindi saklaw ng MOA at maaari namang maningil ang Barangay. Pagdating naman sa paggamit ng comfort room o mga palikuran ay maaaring gumawa ng ordinansa ang Barangay para makapaningil sa paggamit nito. Makakakuha lamang ng shares kung ipapagamit ang Barangay Hall sa pagtanggap ng turista. Kailangan din na mayroong lugar kung saan nakalagay ang mga posters at brochures tungkol sa protected area o MWS. Nakasaad din sa MOA na dapat mayroong designated area para sa Tourism Officer. Puwede ring kumita sa pamamagitan ng paniningil ng barangay ng community tax para sa kumikitang negosyo, mas malaki ang kikitain ng barangay dito kaysa sa kaunting tinatanggap ng protected area.

Tungkol naman sa probisyon ng MOA, sinabi niyang pare-pareho ang nilalaman nito sa ibang mga Barangay na nabanggit maliban na sa Brgy. Tumagabok, Boac. May kaugnayan ang probisyon ng MOA sa kung ano ang mga pasilidad na pwedeng ipagamit ng Barangay para sa Protected Area Management Office (PAMO) sa pagtanggap ng mga bisita na siyang bibigyan ng karampatang halaga o kabahagi sa kinokolekta na entrance fee ng PAMO.

Ayon pa sa kanya, minarapat repasuhin ni PASu Recto ang nilalaman ng nasabing MOA para sa muling pagbubukas ng ecotourism activities sa loob ng protected area. Aniya, matatandaan na ang paksang ito ay dalawang beses ng tinalakay sa pagpupulong ng PAMB. Ang unang isyu rito ay kung paano hahatiin ang kinokolekta na entrance fee sa mga turista at kung anu-ano ang magiging responsibilidad ng Barangay.

Ayon din sa kanya, dalawang partido ang sangkot sa nasabing MOA at ito ang DENR na kumakatawan sa First Party ang mga Barangay naman na kumakatawan sa Second Party. Ang naging legal na basehan sa MOA ay ang nakasaad sa Local Government Code of the Philippines, Section 391.7 na nagsasabi na ang Sangguniang Barangay ay pwedeng magkaroon ng regulasyon sa paggamit sa kanilang infrastructures at pwedeng magpataw ng resonableng bayad para sa paggamit nito.

Kasunod niyang inilahad ang tungkol sa obligasyon ng dalawang partidong nabanggit na nakapaloob sa tinatalakay na kasunduan. Ayon sa kanya, ang hinihiling dito ni PASu Recto ay kung anu pa iyong mga isyu na pwedeng amyendahan at kung tama na bang lahat ang responsibilidad ng mga partido at kung ano ba talaga ang angkop na sharing scheme. Dahil dito, hiningi niya ang komento at mungkahi ng kapulungan patungkol sa kanyang inilahad na kasunduan.

Bago pa ito sagutin ng kapulungan, si Kgg. Johnny C. Francisco ay nagpahayag na hindi nabanggit ang Barangay Bagtingon sa tinalakay na MOA. Nilinaw naman ni Dr. Mascareñas na kasama sa nasabing MOA ang Barangay Bagtingon, Buenavista.

Si Kgg. Francisco ay muling nagpahayag at sinabing mas mabuti kung 60-40 ang magiging hatian sa entrance fee na kinokolekta ng PAMO.

Nabanggit din ni PASu Recto na Php. 50.00 ang kinokolektang entrance fee sa mga regular na bisita sa Brgy. Tumagabok, Boac habang Php. 30.00 naman sa mga estudyante at libre ang mga senior citizen.

Si G. Melvin Vitto ay nagbigay din ng reaksiyon at sinabing maraming kaparaanan upang magkaroon ng kita ang Barangay sa pagpapatupad ng turismo at hindi umano usapin dito ang hatian o sharing dahil minimal lamang ang kokolektahing entrance fee at libre ang mga senior citizen.

Sinang-ayunan naman ito ni Dr. Mascareñas at sinabing ang kita ng Barangay para sa parking fee ay hindi na pakikialaman ng DENR at kung pabor ang kapulungan sa dating nilalaman ng kasunduan ay mabuti aniya iyon. Ang nabanggit na responsibilidad ay gagawin ng Barangay dahil mayroong kasunduan. Ayon pa sa kanya, ang MOA ng DENR at MSC ay maayos naman at kasalukuyan pa nilang ginagawa ang assessment sa MWS. Sa kanyang pagtatapos, ay wala ng iba pang komento o mungkahing idinulog ang kapulungan tungkol sa inilahad na proposal.

Sinabi ni PASu Recto na mas malaki ang kikitain dito ng Barangay kung mayroon silang initiative at efforts na mag-isip at gumawa ng mga plano kung papaano sila kikita kasabay sa pagpapatupad ng turismo sa MWS.

Bago ang pagtatapos ng usapin, ipinagbigay alam ni Kgg. Johnny C. Francsico na sa kasalukuyan na maulan ay kanilang naoobserbahan na maraming nalalaglag na bato sa Bulusukan Falls kung kaya't iminungkahi niya na ipagpaliban muna ang pagbubukas nito sa publiko para na rin sa kaligtasan ng mga bisita. Nagpasalamat naman si PASu Recto sa ibinigay na impormasyon ni Kgg. Francisco at sinabing hindi na muna ito isasabay sa muling pagbubukas ng Balagbag Mountain Range na matatagpuan sa Barangay Malibago, Torrijos.

3. Status of Forest Land Grazing Management Agreement (FLGMA) within Protected Area (PA)

Binati at pinasalamatan ni ECOMS II Alvin L. Pergis ang kapulungan bago dumako sa paglalahad niya ng tungkol sa status ng Forest land Grazing Management Agreement (FLGMA) ni G. Leopoldo Ilagan. Sa pagbibigay niya ng basic information ng Grazing/FLGMA, ipinagbigay-alam niya sa kapulungan na ang permittee rito ay si G. Santiago S. Ilagan na nakatira sa Brgy. Sihi, Buenavista. Ito ay may Permit/Lease No. 549 at may kabuuang lawak na 100.70 ektarya at matatagpuan sa Brgy. Malibago, Torrijos. Ito rin aniya ay mayroong annual rental na Php. 2,000.00 at ang permit ay nai-isyu noong ika-03 ng Setyembre 1989 na pumasos o nag-expired noong ika-12 ng Disyembre 2012.

Sa pagpaso ng permit nito ay muli itong ini-apply sa Tanggapan ng DENR na may petsang December 12, 2012 at Application No. 413 na ayon kay ECOMS II Pergis ay hindi na nai-renew sapagkat hindi na ito pinayagan pa ng ahensya.

Taong 2017 din ng magkaroon ng pagsu-survey ang mga kinatawan ng Protected Area Office kung saan natuklasan na iba pala ang lawak ng lupa na kanilang ini-apply sa pastuhan kaysa sa kanilang aktwal na ginagamit.

Ayon pa sa kanya, ang mga baka sa naturang pastulan ay naibenta noon ni G. Ilagan kay G. Raffy Lumalang na taga-barangay Ihatub, Boac. Si G. Lumalang ay nagtungo umano sa Tanggapan ng PENRO upang magtanong sa kung ano ang pupwede niyang gawin sa lugar. Kaugnay nito, naipaliwanag naman aniya ni PASu Recto ang kasalukuyang estado ng pastuhan at hindi na pinapayagan ang pagre-renew ng lease/permit nito.

Ayon pa sa kanya, ang nasabing lugar ay palaging nasusunog gaya ng naganap noong buwan ng Marso sa taong ito. Sa kanilang ginawang imbestigasyon sa Barangay ay napag-alaman ng kanilang team na ang nasabing mga baka ay naibenta na rin ni G. Lumalang kay G. Christopher Laos na di-umano ay siya ring may-ari ng CLM Construction.

Sa kanyang pagtatapos ay sinabi niya na taong 2017 ng bigyan ng dating PASu ng grace period si G. Leopoldo Ilagan (anak ni Santiago S. Ilagan) para maibaba ang mga naturang baka. Ang ilan sa mga ito ay naibaba na subalit natirhan pa ng mahigit 30 piraso na siya namang napapunta kay G. Lumalang na ipinagbili naman nito sa CLM Construction. Binanggit din niyang ang hinihingi sana rito

563 ng PAMO ay ang resolusyon ng PAMB upang tuluyan ng maibaba ang mga baka na kasalukuyan pang
564 nasa loob ng protected area.

565 Si Dr. Mascareñas ay nagbigay ng komento at sinabing hindi na aniya kailangan pang gumawa
566 ng resolusyon ang PAMB bagkus ay gamitin na lamang ang nakasaad sa NIPAS Law ng protected area.
567 Dapat aniya itong ipatupad at enforcement talaga ang gagawin.

568 Nilinaw naman ni PASu Recto na ang gagawing resolusyon ay bilang pagsuporta ng PAMB sa
569 kung ano ang iniaatas ng Batas na nakasaad sa ENIPAS Act of 2018.

570 Sinang-ayunan naman ito ni ECOMS II Pergis at sinabing mas mainam kung mayroon ding
571 maipakikitang pinagtibay na resolusyon ang PAMB bukod pa iyong sinasabi ng Batas.

572 Si G. Vitto ay naghain ng mosyon upang ipatupad ng maigting ang nakasaad sa Batas kung saan
573 ang pagpapastol ng mga hayop sa loob ng protected area ay mahigpit na ipinagbabawal. Kaugnay nito,
574 hiniling ni PASu Recto na permanent member sana ng MWS-PAMB ang maghain ng mosyon para sa
575 pagtitibaying resolusyon ng PAMB.

576 Iminungkahi din ni Dr. Mascareñas na i-generalize ang gagawing resolusyon upang masakop ang
577 lahat ng Barangay sa kabuuan ng PA.

578 Kaugnay nito, malugod na naghain ng mosyon si Kgg. Sabino R. Rojo upang magpasa ng
579 resolusyon ang PAMB upang hindi na mabigyan ng permit muli ang FLGMA na inisyu kay G. Ilagan,
580 gayundin ang paghihigpit sa mga nagpapastol ng hayop sa iba't-ibang bahagi ng protected area na
581 pinangalawahan ni Bb. Jell Mariel P. Riego.

582 **4. Gender and Development**

583 Ang pagtatalakay sa paksang may kinalaman sa Gender and Development (GAD) ay
584 ipinagpaliban muna dahil sa hindi pagdalo ng kinatawan nito.

585 **F. Iba pang paksang pinag-usapan (Other matters)**

586 ***a. "Improvement of existing access road going to the Protected Area Management Office*** 587 ***(PAMO)***

588 Ayon kay PASu Recto, ang kanyang ilalahad ay ang tungkol sa panukalang "*Improvement of*
589 *existing access road going to the Protected Area Management Office (PAMO)*". Ayon sa kanya,
590 minabuti nilang isama ito sa iba pang paksang pag-uusapan sapagkat mahalaga rin ito sa pagpapatupad
591 ng programang pang-turismo ng MWS.

592 Sa kanyang pagpapatuloy ay sinabi niyang mayroon ng dating kalsada sa Brgy. Tumagabok,
593 Boac patungong PAMO na halos dalawang metro ang lapad. Ang proposal ay *improvement* nito upang
594 gawing apat na metro sana ang luwang ng daan. Ang proyektong ito ay naihingi ng pondo sa Tanggapan
595 ni Congressman at Speaker Lord Allan Jay Q. Velasco at nailipat na ang kaukulang pondo sa
596 *Department of Public Works and Highways (DPWH)*. Ang problema umano ng PAMO rito ay hindi ito
597 saklaw ng *protected area*. Ipinagbigay-alam din niya sa kapulungan na sa darating ng June 28, 2022 ay
598 magkakaroon ng pagpupulong sa Barangay Tumagabok, Boac kung saan imbitado si PENR Officer
599 Imelda M. Diaz ang kinatawan ng *Office of the Governor* na si Atty. Fernandez at si Engr. June Carl
600 Malitao ng DPWH gayundin ang mga may-ari ng lupang dadaanan ng proyekto.

601 Si G. Melvin Vitto ay nagbigay ng reaksiyon sa inilahad ni PASu Recto kasunod ang kanyang
602 mungkahi na tingnan at i-review din ang Batas na sumasaklaw sa proyekto. Ayon sa kanya, hindi
603 pinapayagan ang *concreting* ng *ricefield*. Pupwede naman aniya ito basta mayroong consent ang
604 *concerned parties*.

605 Nilinaw naman ni PASu Recto na proposal pa lamang ito at sa nakatakdang pagpupulong ay
606 ipaliliwang nila ito sa mga tao na may-ari ng mga lupa na madadaan ng proyekto.

607 Nagbigay din ng reaksiyon si G. Romeo Davalos at sinabing pagdating sa *Comprehensive Land*
608 *Use Plan (CLUP)* ay hindi ito uubra sapagkat *irrigated ricefield* ang paglalagyan ng proyekto.

609 Hiningan din ng pahayag ni PASu Recto ang kinatawan ng Brgy. Tumagabok, Boac na si Kgd.
610 Raquel Mirambil hinggil sa pinag-uusapang proyekto. Ayon kay Kgg. Mirambil, ilang beses na nila ito
611 napag-usapan sa sesyon ng Barangay. Ayon sa kanya, ang unang-unang umaayaw sa proyekto ay ang
612 kanilang mamamayan partikular na ang mga maapektuhan nasa gilid sila ng daan. Gumawa din aniya
613 sila ng liham kaugnay ng isasagawang pagpupulong sa June 28, 2022 upang malaman kung sila ba ay
614 pumapayag sa proyekto.

615 Naitanong naman ni G. Gerardo Jamilla kung napag-usapan na ba sa Barangay ang hinihiling ng
616 DPWH na tig-isang metrong luwang sa magkabila bahagi ng dating daan. Iminungkahi din niyang
617 ikonsulta ito sa munisipyo ng Boac upang sila ay makatulong dito. Nilinaw naman ni PASu Recto na ito
618 iyong dahilan kung bakit mayroong naka-iskedyul na pagpupulong upang ikonsulta sa LGU iyong mga
619 *concern*.

620 Bago ang pagdako sa iba pang paksang naidulog na pag-usapan ay malugod na iminungkahi ni
621 Kgg. Sabino R. Rojo sa kapulungan na magpasa ng resolusyon upang kilalanin at tanggapin ng PAMB
622 ang naging *accomplishment* ng PAMO para sa una at ikalawang kwarter ng unang semester para sa
623 taong 2022 na pinangalawahan ni Kgg. Jessie R. Peralta at sinang-ayunan ng nakararami.

624 ***b. "Updates of Enhanced National Greening Program (ENGP) Project implementation within***
625 ***protected area*".**

626 Binati at pinasalamatan ni Forester Elena Parañaque ang kapulungan bago dumako sa paglalahad
627 niya ng updates patungkol sa implementation ng Enhanced National Greening (ENGP) project sa loob
628 ng protected area. Ayon sa kanya, sa nagdaang pagpupulong ng PAMB na ginanap noong ika-03 ng
629 Marso 2022 ay nakapaglahad din sila sa estado ng ENGP Project.

630 Ayon din sa kanya, ang kanyang ilalahad ay as of June 24, 2022. Ngayong taon ay mayroong
631 silang apat na barangay na target at ito ay ang Barangay Makulapnit at Devilla, Santa Cruz; Sibuyao at
632 Malibago, Torrijos.

633 Ngayong taon, ang Barangay Makulapnit, Santa Cruz ay nasa ikalawang taon ng maintenance at
634 protection ng 70 ektaryang agroforestry. Sa kasalukuyan ay tapos na ang kanilang quarter 1 & 2
635 accomplishment kung kaya on going na iyong pre-inspection sa tree planting na kanilang ginawa at ito
636 ay regular na minomonitor ni FT1 Carlo Watiwat. Sa year 2 nila ay nakapagdagdag sila ng around 6,000
637 replanted seedlings para sa mga hindi pinalad mabuhay sa nakaraang taon.

638 Sa kanilang inilahad noong March 3, 2022 ay seedling production lamang ngayong taon ang
639 gagawin subalit nagkaroon ng adjustments na dahilan upang magkaroon na rin ng plantation
640 establishment ngayong taon. Nagkaroon umano sila ng mga pagpupulong sa mga Barangay at LGU na
641 concern upang ipaliwanag sa kanila ang mga naging adjustments na ginawa ng ENGP.

642
643 **G. Pagtatakda ng araw at lugar ng sunod na pagpupulong**
644

645 Ang ikatlong regular na pagpupulong ng PAMB para sa taong 2022 ay napagkasunduang
646 isagawa sa ika-08 ng Setyembre 2022 sa *Malbog Sulfuric Spring*, Brgy. Malbog, Buenavista,
647 Marinduque.

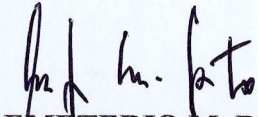
648
649 **H. Pagtitindig sa pagpupulong**

Sapagkat wala ng iba pang usapin na tatalakayin, naghain ng mosyon si Kgg. Sabino R. Rojo upang pagtibayin ang pagtitindig sa pagpupulong sa ganap na ika-2:15 ng hapon na pinangalawahan ni Kgg. Reden G. Fidelino at sinang-ayunan ng lahat.

Sa *closing remarks* ni PASu Emeterio M. Recto ay pinasalamatan niya ang Tagapangulo at ang lahat ng mga dumalo sa ngalan ni RED Lormelyn E. Claudio, *PAMB Chairperson* dahil sa kanilang aktibong pakikilahok sa pagtatalakay ng mga isyung inilahad sa ginanap na pagpupulong.

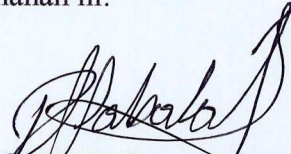
Inihanda ni:

EMETERIO M. RECTO

Protected Area Superintendent
Kalihim ng PAMB

Pinatotohanan ni:

RESTITUTO L. PABALAT

Barangay Chairperson/Member, MWS-PAMB
(Pansamantalang Tagapangulo)

Pinagtibay:

LORMELYN E. CLAUDIO, CESO IV

Regional Executive Director, DENR MIMAROPA Region
Chairperson, PAMB-MWS

KATITIKAN NG IKALAWANG REGULAR NA PAGPUPULONG NG MGA KASAPI NG PROTECTED AREA MANAGEMENT BOARD (PAMB) EN BANC NG MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY (MWS) NA GINANAP NOONG IKA-24 NG HUNYO, 2022 SA PENRO CONFERENCE HALL, CAPITOL COMPOUND, BANGBANGALON, BOAC, MARINDUQUE

<u>PANGALAN</u>	<u>POSISYON/AHENSYA/BARANGAY</u>
MGA DUMALO:	
1. Kgg. Restituto L. Pabalat	Punong Barangay, Malbog, Buenavista (<i>Presiding Officer</i>)
2. Kgg. Dante M. Marinduque	Punong Barangay, Sihi, Buenavista
3. Kgg. Delfin R. Fellizar	Punong Barangay, Devilla, Santa Cruz
4. Kgg. Aristeo R. Rodil	Punong Barangay, Makulapnit, Santa Cruz
5. Kgg. Sabino R. Rojo	Punong Barangay, Malibago, Torrijos
6. Kgg. Jessie R. Peralta	Punong Barangay, Nangka, Torrijos
7. Kgg. Reden G. Fidelino	Punong Barangay, Sibuyao, Torrijos
8. Kgg. Lito M. Montiano	Barangay Kagawad, Binunga, Boac (<i>Rep.</i>)
9. Kgg. Christito Macayaon	Barangay Kagawad, Hinapulan, Boac (<i>Rep.</i>)
10. Kgg. Raquel L. Mirambil	Barangay Kagawad, Tumagabok, Boac (<i>Rep.</i>)
11. Kgg. Johnny C. Francisco	Barangay Kagawad, Bagtingon, Buenavista (<i>Rep.</i>)
12. Kgg. Alejandro Napigkit	Barangay Kagawad, Antipolo, Gasan (<i>Rep.</i>)
13. Kgg. Milton J. Magaling	Barangay Kagawad, Tiguiro, Gasan (<i>Rep.</i>)
14. Gng. Neljoy B. Ilagan	Project Dev'l Officer II, PGDH-PG ENRO (<i>Rep.</i>)
15. G. Melvin Vitto	MENRO, LGU Buenavista (<i>Representative</i>)
16. Gng. Michaela T. Rongavilla	Chief, PAMBCS, (<i>Rep. of RED Loremelyn E. Claudio</i>) via zoom
17. G. Gerardo M. Jamilla	Sr. Tourism Operations Officer, Prov'l Tourism Office (<i>Rep.</i>)
18. Engr. Ryan Pastoral	MPDC, LGU Torrijos (<i>Representative</i>)
19. Dr. Doreen R. Mascareñas, Ph. D.	Director, Extension Services of MSC (<i>Academe</i>)
20. Gng. Elizabeth E. Manggol	Secretariat Head, MACEC-(NGO)
21. Bb. Jell Mariel P. Riego	MENRO Aide, LGU Santa Cruz (<i>Representative</i>)
22. G. Rolinio S. Sajul	Chairman, CBFM-PO
23. G. Kieth Paolo Buenaventura	KS II, DOST-Marinduque (<i>Representative</i>)
24. PCPT Aldrin Mutya	AGPCADU, PNP-MPPO (<i>Representative</i>)
25. G. Romeo M. Davalos, Jr.	SWMPO, LGU Boac (<i>Representative</i>)

MGA HINDI DUMALO:

1. Cong. Lord Allan Jay Q. Velasco	Speaker, House of the Representatives
2. Kgg. Victoria L. Lim	Congressman, Lone District of Marinduque
3. Kgg. Enrique P. Landig	Punong Bayan, Mun. of Gasan, Marinduque
4. Kgg. Gerry M. Malubag	Punong Barangay, Balagasan, Boac
5. Kgg. Crisostomo N. Monterey	Punong Barangay, Bayuti, Boac
6. Kgg. Alex N. Montiano	Punong Barangay, Boi, Boac
7. Kgg. Rolando P. Sapallo	Punong Barangay, Canat, Boac
8. Kgg. Alejandro P. Opis	Punong Barangay, Duyay, Boac
9. Kgg. Benjamin P. Larga	Punong Barangay, Tambunan, Boac
10. Kgg. Rizal L. Basco, Jr.	Punong Barangay, Tugos, Boac
11. Kgg. Teodoro R. Ramos	Punong Barangay, Tabionan, Gasan
	Punong Barangay, Masalukot, Santa Cruz

RESOLUSYON BILANG 2022-004

“RESOLUSYON UPANG PAGTIBAYIN ANG KAPASIYAHAN NANG HINDI PAGBIBIGAY NG CLEARANCE O PAHINTULOT NA PAYAGAN PANG MAI-RENEW ANG DATING FOREST LAND GRAZING MANAGEMENT AGREEMENT (FLGMA) SA PANGALAN NI G. SANTIAGO S. ILAGAN NG BARANGAY SIHI, BUENAVISTA, MARINDUQUE AT KUNDISYON NA MAIBABA AT MATANGGAL NA NG PERMANENTE ANG LAHAT NG URI NG MGA HAYOP GAYA NG BAKA, KAMBING, KALABAW, KABAYO AT IBA PA NA PAG-AARI NILA, GAYUNDIN ANG PAGBABAWAL SA PAGPAPASTOL NG MGA HAYOP NA PAGMAMAY-ARI NG IBANG TAO SA LOOB NG PINANGANGALAGANG-POOK O MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY”.

SAPAGKAT, ang Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) na may dalawang (2) parsela at kabuuang sukat na humigit kumulang 9,758.71 ektarya ay naideklara bilang isang pinangangalagaang pook (protected area) ayon sa Republic Act 7586 o ang National Integrated Protected Area System Act (NIPAS Act of 1992 na inamyendahan ng bagong batas na Republic Act 11038 o ang Expanded National Integrated Protected Area System (ENIPAS Act of 2018);

SAPAGKAT, ang pangunahing layunin ng Protected Area Management Board (PAMB) ay mapangalagaan ang samu’t-saring buhay na matatagpuan sa nasasakupan ng Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) sa pamamagitan ng likas-kayang pag-unlad tungo sa pangmatagalang kapakinabangan;

SAPAGKAT, mayroong Grazing/Forest Land Grazing Management Agreement (FLGMA) na nakapangalan kay G. Santiago S. Ilagan, residente ng Brgy. Sihi, Buenavista na may Permit/Lease No. 549 at may kabuuang lawak na 100.70 ektarya na matatagpuan sa Brgy. Malibago, Torrijos na nai-isyu noong ika-03 ng Setyembre 1989 at pumasos na ang permit noong ika-12 ng Disyembre 2012;

SAPAGKAT, sa pagpaso ng permit nito ay muli itong ini-aapply ng anak ng dating permittee sa katauhan ni G. Leopoldo Ilagan sa Tanggapan ng DENR na may petsang December 12, 2012 at Application No. 413 na hindi na nai-renew sapagkat hindi na ito pinayagan pa ng ahensya;

SAPAGKAT, lumabas sa naging pagsisiyasat ng PASu sa mga record na kalakip ng permit/lease ay napatotohanan na hindi nakatugon at nagkaroon ng mga pagkukulang si G. Ilagan bilang FLGMA holder ;

SAPAGKAT, nagkaroon ng pagsu-survey ang mga kinatawan ng Protected Area Office, taong 2017 sa lugar kung saan natukalasan ng kanilang Team na iba pala ang lawak ng lupa na kanilang ini-aapply sa pastuhan kaysa sa kanilang aktwal na ginagamit;

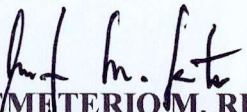
SAPAGKAT, mayroong mungkahi upang ipatupad ng maigting ang nakasaad sa Batas kung saan ang pagpapastol ng mga hayop sa loob ng protected area ay mahigpit na ipinagbabawal at sa kadahilanan nito at upang higit na pagtibayin ang kapasiyahan na susugan ang naging kahilingan, ang lupon o PAMB ay nagkaisang gumawa ng resolusyon;

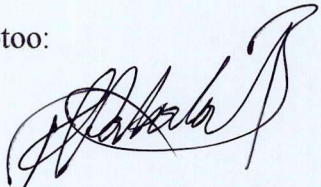
SAPAGKAT, matapos paglimi-limiin at mapagdesisyunan ng lupon o PAMB na hindi na payagan pang mai-renew ang dating FLGMA sa pangalan ni G. Santiago S. Ilagan ng Barangay Sihi, Buenavista, Marinduque at kundisyon na maibaba at matanggal na ng permanente ang lahat ng uri ng mga hayop gaya ng Baka, Kambing, Kalabaw, kabayo at iba pa na pag-aari nila, gayundin ang pagbabawal sa pagpapastol ng mga hayop na pagmamay-ari ng ibang tao sa loob ng pinangangalagang-pook o Marinduque Wildlife Sanctuary ay malugod na iminungkahi ni Kgg. Sabino R. Rojo na ito ay pagtibayin na pinangalawahan ni Bb. Jell Mariel P. Riego.

Pinagtibay ngayong ika 24 ng Hunyo, 2022 sa PENRO Conference Hall, Capitol Compound, Boac, Marinduque.

Inihanda:

EMETERIO M. RECTO
Protected Area Superintendent
Kalihim ng PAMB

Patotoo:

RESTITUTO L. PABALAT
Barangay Chairperson/Member, MWS-PAMB
(Pansamantalang Tagapangulo)

Pinagtibay:

LORMELYN E. CLAUDIO CESO IV
Regional Executive Director, DENR-MIMAROPA Region
Chairperson, PAMB

KATITIKAN NG IKALAWANG REGULAR NA PAGPUPULONG NG MGA KASAPI NG PROTECTED AREA MANAGEMENT BOARD (PAMB) EN BANC NG MARINDUQUE WILDLIFE SANCTUARY (MWS) NA GINANAP NOONG IKA-24 NG HUNYO, 2022 SA PENRO CONFERENCE HALL, CAPITOL COMPOUND, BANGBANGALON, BOAC, MARINDUQUE

<u>PANGALAN</u>	<u>POSISYON/AHENSYA/BARANGAY</u>
MGA DUMALO:	
1. Kgg. Restituto L. Pabalat	Punong Barangay, Malbog, Buenavista (<i>Presiding Officer</i>)
2. Kgg. Dante M. Marinduque	Punong Barangay, Sihi, Buenavista
3. Kgg. Delfin R. Fellizar	Punong Barangay, Devilla, Santa Cruz
4. Kgg. Aristeo R. Rodil	Punong Barangay, Makulapnit, Santa Cruz
5. Kgg. Sabino R. Rojo	Punong Barangay, Malibago, Torrijos
6. Kgg. Jessie R. Peralta	Punong Barangay, Nangka, Torrijos
7. Kgg. Reden G. Fidelino	Punong Barangay, Sibuyao, Torrijos
8. Kgg. Lito M. Montiano	Barangay Kagawad, Binunga, Boac (<i>Rep.</i>)
9. Kgg. Christito Macayaon	Barangay Kagawad, Hinapulanan, Boac (<i>Rep.</i>)
10. Kgg. Raquel L. Mirambil	Barangay Kagawad, Tumagabok, Boac (<i>Rep.</i>)
11. Kgg. Johnny C. Francisco	Barangay Kagawad, Bagtingon, Buenavista (<i>Rep.</i>)
12. Kgg. Alejandro Napigkit	Barangay Kagawad, Antipolo, Gasan (<i>Rep.</i>)
13. Kgg. Milton J. Magaling	Barangay Kagawad, Tigui, Gasan (<i>Rep.</i>)
14. Gng. Neljoy B. Ilagan	Project Dev'l Officer II, PGDH-PG ENRO (<i>Rep.</i>)
15. G. Melvin Vitto	MENRO, LGU Buenavista (<i>Representative</i>)
16. Gng. Michaela T. Rongavilla	Chief, PAMBCS, (<i>Rep. of RED Loremelyn E. Claudio</i>) via zoom
17. G. Gerardo M. Jamilla	Sr. Tourism Operations Officer, Prov'l Tourism Office (<i>Rep.</i>)
18. Engr. Ryan Pastoral	MPDC, LGU Torrijos (<i>Representative</i>)
19. Dr. Doreen R. Mascareñas, Ph. D.	Director, Extension Services of MSC (<i>Academe</i>)
20. Gng. Elizabeth E. Manggol	Secretariat Head, MACEC-(NGO)
21. Bb. Jell Mariel P. Riego	MENRO Aide, LGU Santa Cruz (<i>Representative</i>)
22. G. Rolinio S. Sajul	Chairman, CBFM-PO
23. G. Kieth Paolo Buenaventura	KS II, DOST-Marinduque (<i>Representative</i>)
24. PCPT Aldrin Mutya	AGPCADU, PNP-MPPO (<i>Representative</i>)
25. G. Romeo M. Davalos, Jr.	SWMPO, LGU Boac (<i>Representative</i>)
MGA HINDI DUMALO:	
1. Cong. Lord Allan Jay Q. Velasco	Speaker, House of the Representatives
2. Kgg. Victoria L. Lim	Congressman, Lone District of Marinduque
3. Kgg. Enrique P. Landig	Punong Bayan, Mun. of Gasan, Marinduque
4. Kgg. Gerry M. Malubag	Punong Barangay, Balagasan, Boac
5. Kgg. Crisostomo N. Monterey	Punong Barangay, Bayuti, Boac
6. Kgg. Alex N. Montiano	Punong Barangay, Boi, Boac
7. Kgg. Rolando P. Sapallo	Punong Barangay, Canat, Boac
8. Kgg. Alejandro P. Opis	Punong Barangay, Duyay, Boac
9. Kgg. Benjamin P. Larga	Punong Barangay, Tambunan, Boac
10. Kgg. Rizal L. Basco, Jr.	Punong Barangay, Tugos, Boac
	Punong Barangay, Tabionan, Gasan

11.	Kgg. Teodoro R. Ramos	Punong Barangay, Masalukot, Santa Cruz
12.	Kgg. Bernardo P. Pastoral	Punong Barangay, Tambangan, Santa Cruz

RESOLUSYON BILANG 2022-005

“RESOLUSYON UPANG KILALANIN AT TANGGAPIN NG KAPULUNGAN O PAMB ANG NAGING *ACCOMPLISHMENT* NG PROTECTED AREA MANAGEMENT OFFICE (PAMO) PARA SA UNA AT IKALAWANG KWARTER NG UNANG SEMESTRE PARA SA TAONG 2022”.

SAPAGKAT, ang Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) na may dalawang (2) parsela at kabuuang sukat na humigit kumulang 9,758.71 ektarya ay naideklara bilang isang pinangangalagaang pook (protected area) ayon sa Republic Act 7586 o ang National Integrated Protected Area System Act (NIPAS Act of 1992 na inamyendahan ng bagong batas na Republic Act 11038 o ang Expanded National Integrated Protected Area System (ENIPAS Act of 2018);

SAPAGKAT, ang pangunahing layunin ng Protected Area Management Board (PAMB) ay mapangalagaan ang samu’t-saring buhay na matatagpuan sa nasasakupan ng Marinduque Wildlife Sanctuary (MWS) sa pamamagitan ng likas-kayang pag-unlad tungo sa pangmatagalang kapakinabangan;

SAPAGKAT, ang Marinduque Wildlife Sanctuary na naideklarang protected area ay pinangangasiwaan ng Protected Area Management Board (PAMB) sa pangunguna at gabay ng Protected Area Superintendent (PASu);

SAPAGKAT, sa bawat taon ang Protected Area Management Office (PAMO) ay mayroong nakalatag na planong nakapaloob sa Work and Financial Plan (WFP) at Implementation Plan tungkol sa patuloy na pangangasiwa at pamamahala ng protected area o ang Marinduque Wildlife Sanctuary;

SAPAGKAT, bahagi ng gampanin ng PASu sa PAMB ang mag-ulat at magsumite ng report tungkol sa naging accomplishment ng Protected Area Management Office (PAMO) na kanyang pinangunguluhan;

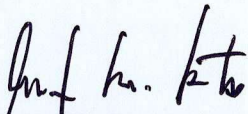
SAPAGKAT, matapos ang kaukulang paglalahad sa kapulungan ng Protected Area Superintendent (PASu) ay napag-alaman na sa kasalukuyan ang karamihan sa proyekto ng Protected Area Management Office (PAMO) naggawa na, kasalukuyang ginagawa at gagawin pa bago matapos ang taong kasalukuyan.

DAHIL DITO, iminungkahi ni Kgg. Sabino R. Rojo na suportahan ng PAMB sa pamamagitan ng resolusyon ang inilahad na mga accomplishment ng PAMO para unang semester ng taong 2022 base sa ulat ni PASu Emeterio M. Recto na pinangalawahan ni Kgg. Jessie R. Peralta.

Pinagtibay ngayong ika-24 ng Hunyo, 2022 sa PENRO Conference Hall, Capitol Compound Barangay Bangbangan, Boac, Marinduque.

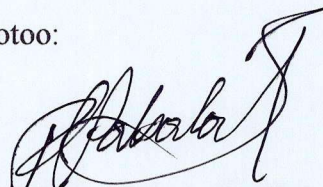

Inihanda:

EMETERIO M. RECTO
Protected Area Superintendent
Kalihim ng PAMB

Patotoo:

RESTITUTO L. PABALAT
Barangay Chairperson/Member, MWS-PAMB
(Pansamantalang Tagapangulo)

Pinagtibay:

LORMELYN E. CLAUDIO CESO IV
Regional Executive Director, DENR-MIMAROPA Region
Chairperson, PAMB